

Výsledky hodnotenia funkčnosti a efektívnosti Sektorovej rady

**pre obchod, marketing, gastronómiu a cestovný ruch
za obdobie apríl 2019 – september 2022**

a odporúčania na kontinuálne zabezpečenie
jej činnosti v horizonte do roku 2030

1. MANAŽÉRSKE ZHRNUTIE

V auguste 2022 boli členovia Sektorovej rady pre obchod, marketing, gastronómiu a cestovný ruch (ďalej len "Sektorová rada") zapojení do dotazníkového zisťovania, ktorého cieľom bolo získať hodnotenie činnosti Sektorovej rady z pohľadu jej funkčnosti a efektívnosti. Tajomníčka Sektorovej rady odoslala dotazník všetkým členom Sektorovej rady. Z 23 členov sa do vyplňania dotazníka zapojilo 11. Analýzou získaných dát z dotazníkového prieskumu sa podarilo vyhodnotiť viaceré ukazovatele hodnotiace Sektorovú radu, jej zloženie, spokojnosť s výstupmi, využitie výstupov v praxi, a taktiež zhodnotiť vedenie Sektorovej rady.

Členovia Sektorovej rady vnímajú výstupy svojej činnosti v rámci Sektorovej rady pozitívne, na vysokej úrovni a využívajú ich v praxi. Vnímajú, že ich aktivity pri plnení úloh a cieľov Sektorovej rady môžu napomôcť pri riešení problémov a potrieb s ľudskými zdrojmi, pri adekvátnom vzdelávaní pracovníkov a so zamestnanosťou v danom sektore.

Sektorová rada po viac ako 10-tich rokoch svojej činnosti v projektoch NSK, NSP, SOK a SRI nastavila štandardy, požiadavky, predpoklady a prepojenia všetkých relevantných povolání a kvalifikácií do úrovne požiadaviek na absolventa, úrovne požadovaného vzdelania, prípadnej praxe až po vybavenie ochrannými pomôckami, digitalizáciu, či budúce očakávané trendy, potreby a predpoklady pre príslušné povolanie, či kvalifikáciu. Výsledok jej činnosti je už dnes využívaný v ISTP, ale opisy jednotlivých pozícií je možné vidieť aj na stránke profesia.sk a v iných pracovných inzerátoch. Veľmi dôležité je aj zastúpenie reprezentantov stredných odborných škôl, ktoré majú možnosť na rokovaníach konfrontovať svoje budúce zámery a plány s praxou, odbormi, či zástupcami ministerstiev a ďalších štátnych a samosprávnych orgánov.

2. VYHODNOTENIE FUNKČNOSTI A EFEKTÍVNOSTI SEKTOROVEJ RADY PRE OBCHOD, MARKETING, GASTRONÓMIU A CESTOVNÝ RUCH

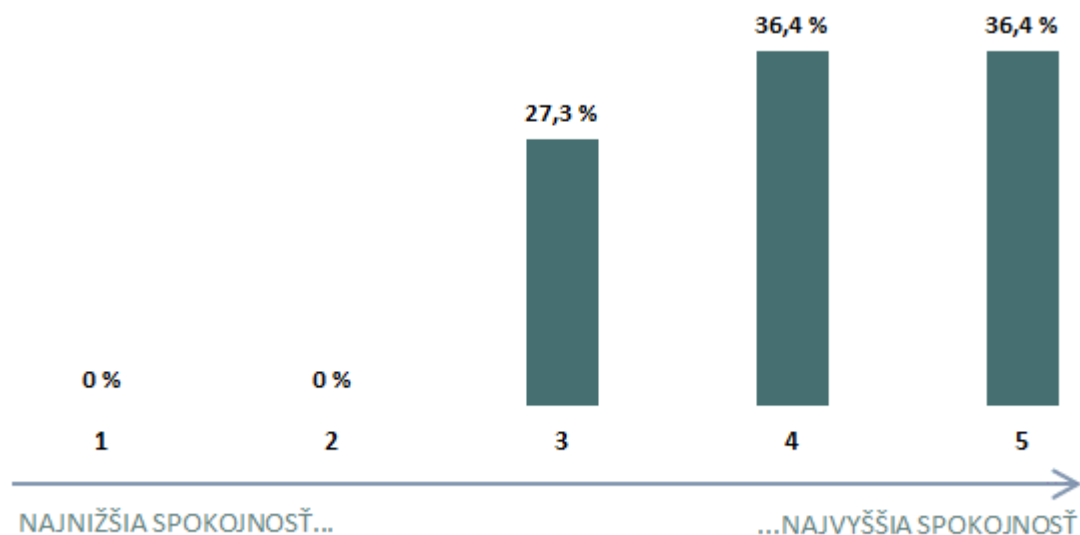
Graf č. 1 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Splnili výsledky činnosti Sektorovej rady Vaše očakávania vo vzťahu k úlohám určeným v štatúte a v zákone č. 5/2004 Z. z.?

Zdroj: Realizačný tím SRI

Na otázku, či splnili výsledky činnosti Sektorovej rady očakávania vo vzťahu k úlohám určeným v štatúte a v zákone č. 5/2004 Z. z. odpovedali jednohlasne všetci členovia áno (100 %, z počtu 11 členov, ktorí odovzdali dotazník). (Pozn.: Sektorová rada má celkovo 23 členov.)

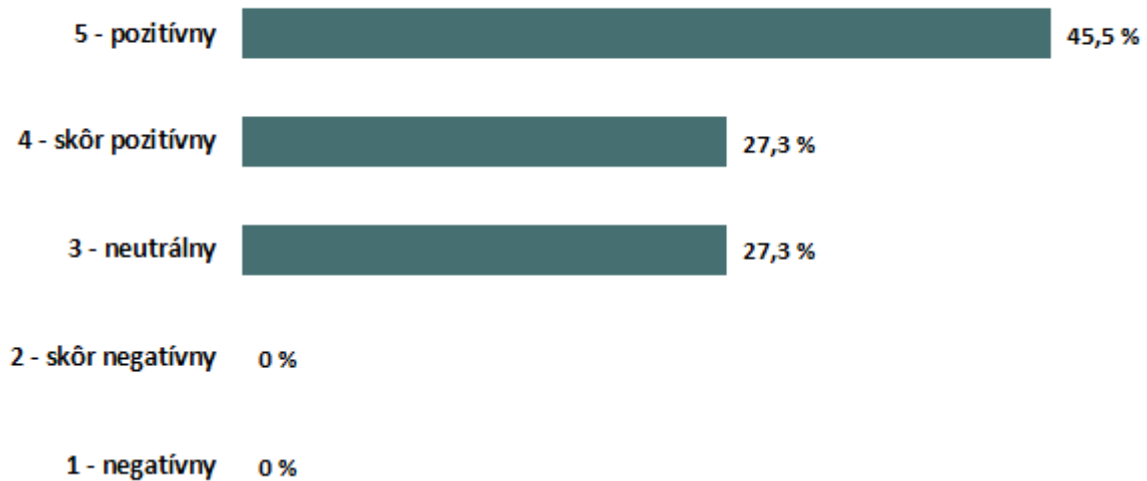
Graf č. 2 Spokojnosť členov Sektorovej rady s výsledkami činnosti Sektorovej rady

Zdroj: Realizačný tím SRI

36,4 % členov Sektorovej rady (z tých, ktorí sa zapojili do vyplňania dotazníka) vyjadrilo maximálnu spokojnosť s výsledkami jej činnosti. Rovnaké percento (36,4 % členov) vyslovilo spokojnosť stupňom 4 (na škále od 1 do 5).

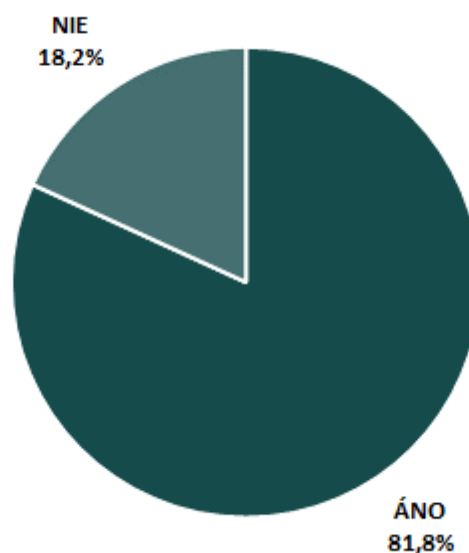
Graf č. 3 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Aký efekt pri riešení potrieb zamestnávateľov na trhu práce majú výsledky práce Sektorovej rady? (Např. či majú vplyv na stav/konkurencieschopnosť sektora/zabezpečenie adekvátnych ľudských zdrojov v sektore?)

Zdroj: Realizačný tím SRI

45,5 % respondentov zo Sektorovej rady odpovedalo, že výsledky práce Sektorovej rady majú pozitívny efekt. Za odpoveď skôr pozitívny sa vyslovilo 27,3 % členov, ktorí odovzdali dotazník. Rovnaké percento členov (27,3 %) zvolilo aj možnosť neutrálny.

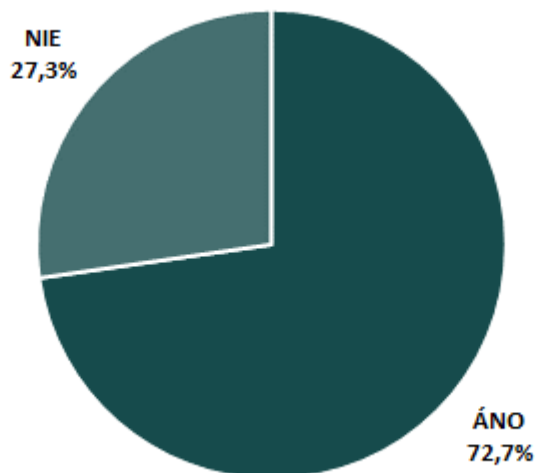
Graf č. 4 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Zastupuje Sektorová rada všetky určené divízie SK NACE Rev.2?

Zdroj: Realizačný tím SRI

81,8 % hlasujúcich členov Sektorovej rady uviedlo, že Sektorová rada zastupuje všetky určené divízie SK NACE Rev.2.

Graf č. 5 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Je podľa Vás inštitucionálne zloženie Sektorovej rady optimálne?

Zdroj: Realizačný tím SRI

72,7 % hlasujúcich členov Sektorovej rady uviedlo, že inštitucionálne zloženie Sektorovej rady je optimálne.

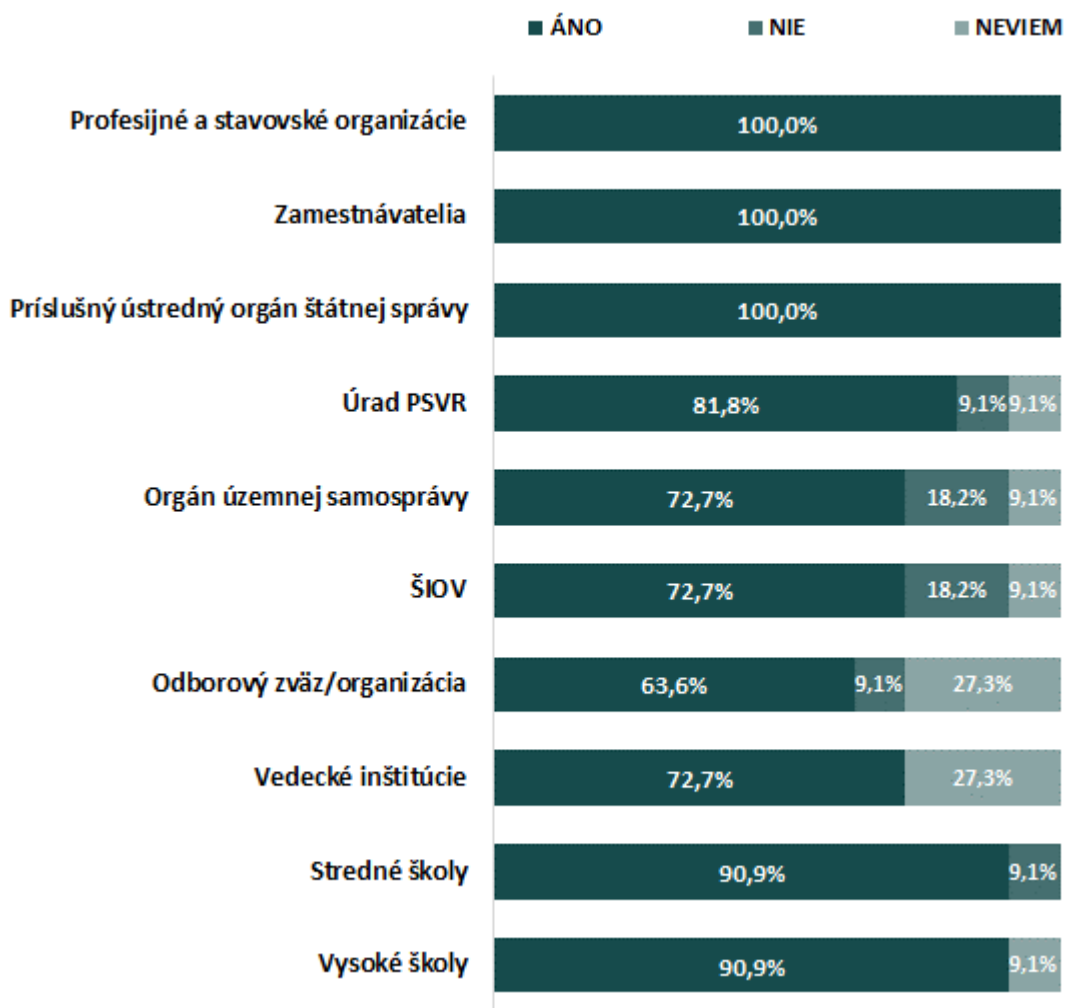
Tabuľka č. 1 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Keby ste v rámci inštitucionálneho a/alebo personálneho zloženia Sektorovej rady mohli niečo zmeniť, čo by to bolo?

Odpovede členov Sektorovej rady
▪ menší počet zástupcov stredných škôl, viac odborníkov z praxe
▪ zástupcovia kompetentných autorít
▪ účasť experta/možno dvoch expertov z medzinárodného prostredia
▪ inštitucionálne zloženie Sektorovej rady
▪ nič, Sektorová rada má zastúpené prostredníctvom svojich členov všetky oblasti
▪ problém inštitúcií je často možno problém konkrétneho zástupcu

Zdroj: Realizačný tím SRI

Aj keď je väčšina členov – respondentov so zložením Sektorovej rady spokojná, niektorí z nich by prijali napríklad doplnenie experta z medzinárodného prostredia, viac odborníkov z praxe. Problémom je podľa nich aj nízka aktivita niektorých členov.

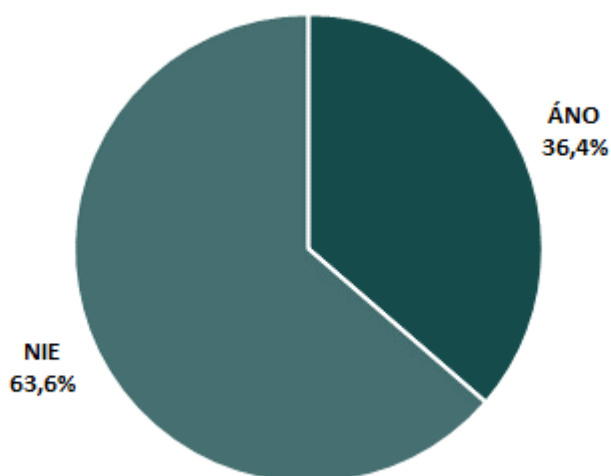
Graf č. 6 Odpovede členov Sektorovej rady na : V zložení Sektorovej rady by mali zostať:

Zdroj: Realizačný tím SRI

Všetci členovia Sektorovej rady, zapojení do dotazníkového zisťovania sa zhodli, že v zložení Sektorovej rady by mal zostať príslušný ústredný orgán štátnej správy, profesijné a stavovské organizácie a zamestnávateľia.

Graf č. 7 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Mali by byť definované jednoznačné podmienky/kritériá na členstvo v Sektorovej rade (napr. pracovné zaradenie člena, veľkostná kategória organizácie a pod.)?

Zdroj: Realizačný tím SRI

63,6 % respondentov – členov Sektorovej rady nepovažuje za nutné, aby boli definované jednoznačné podmienky/kritériá na členstvo v Sektorovej rade (napr. pracovné zaradenie člena, veľkostná kategória organizácie a pod.).

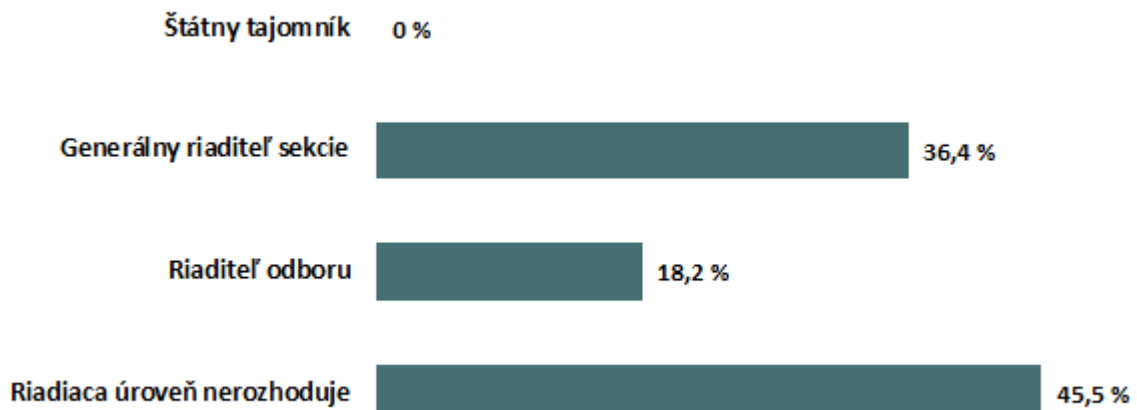
Tabuľka č. 2 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Aké podmienky/kritériá by ste napr. navrhovali?

Odpovede členov Sektorovej rady
▪ profesionálna príslušnosť, objem zastupovaných, odbornosť
▪ prax v danej oblasti, prípadne aktívna práca v danom sektore
▪ doterajšia prax a prínos v sektore/sektoroch – medzinárodný rozhľad
▪ odbornosť, prax min. 10 r.

Zdroj: Realizačný tím SRI

Členovia – respondenti, ktorí si myslia, že by mali byť definované kritériá na členstvo v Sektorovej rade, navrhovali ako kritérium posudzovať ich odbornosť, resp. prax v danej oblasti/sektore.

Graf č. 8 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Aká by podľa Vás mala byť minimálna funkcia zástupcu orgánu štátnej správy v Sektorovej rade?

Zdroj: Realizačný tím SRI

Najviac hlasujúcich členov Sektorovej rady sa zhodlo, že riadiaca úroveň nerozhoduje pri výbere zástupcu orgánu štátnej správy v Sektorovej rade (45,5 % hlasujúcich členov). 36,4 % hlasujúcich členov si myslí, že minimálna funkcia zástupcu orgánu štátnej správy v Sektorovej rade by mal byť generálny riaditeľ sekcie a 18,2 % sa vyjadrilo, že by to mal byť riaditeľ odboru.

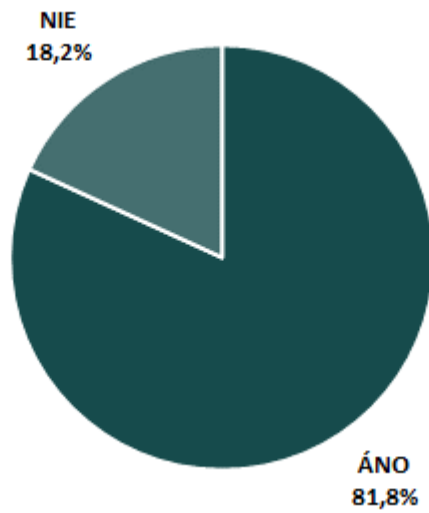
Graf č. 9 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Je podľa Vás prínosné, ak jeden člen v Sektorovej rade zastupuje viaceré inštitúcie?

Zdroj: Realizačný tím SRI

54,5 % zúčastnených členov Sektorovej rady si myslí, že je prínosné, ak jeden člen v Sektorovej rade zastupuje viaceré inštitúcie.

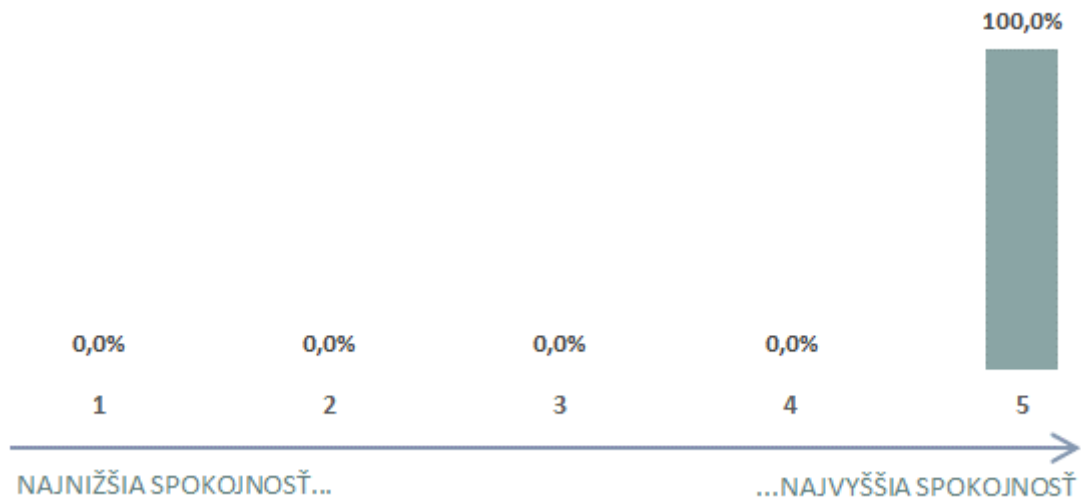
Graf č. 10 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Naplnilo zloženie Sektorovej rady naplno požiadavky štatútu vo vzťahu k inštitucionálnemu zloženiu?

Zdroj: Realizačný tím SRI

81,8 % respondentov – členov Sektorovej rady sa vyjadrilo, že zloženie Sektorovej rady naplnilo naplno požiadavky štatútu vo vzťahu k inštitucionálnemu zloženiu.

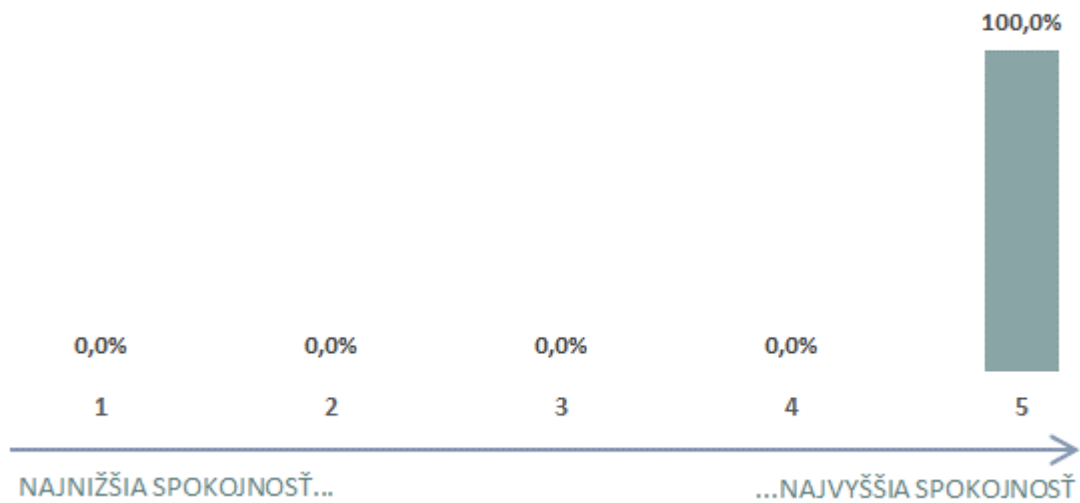
Graf č. 11 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Ako ste celkovo spokojný s činnosťou tajomníka Sektorovej rady?

Zdroj: Realizačný tím SRI

100 % respondentov zo Sektorovej rady vyjadrilo najvyššiu mieru spokojnosti s činnosťou tajomníka Sektorovej rady.

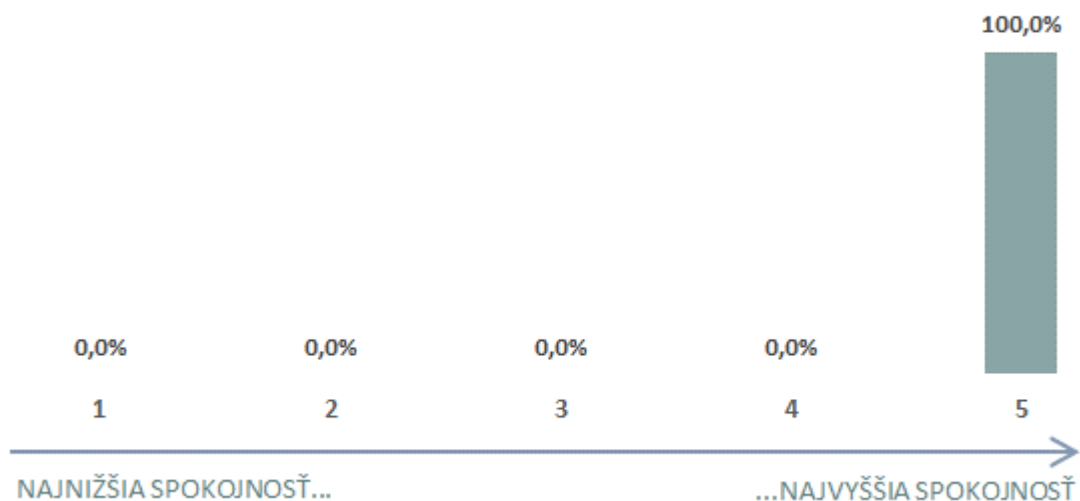
Graf č. 12 Odpovede členov Sektorovej na otázku: Poskytoval Vám tajomník dostatočné informácie o úlohách a plánoch Sektorovej rady na nasledujúce obdobie?

Zdroj: Realizačný tím SRI

Odpovedajúci členovia (10 respondentov) zo Sektorovej rady vyjadrili najvyššiu mieru spokojnosti ohľadom poskytovania dostatočných informácií o úlohách a plánoch Sektorovej rady na nasledujúce obdobie zo strany tajomníka.

Graf č. 13 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Komunikoval s Vami tajomník pri zadávaní úloh, vysvetlení, objasnení zadania zrozumiteľne tak, aby ste mali dostatočné informácie na vykonanie úlohy, splnenie zadania (písomne alebo osobne)?

Zdroj: Realizačný tím SRI

100 % respondentov zo Sektorovej rady vyjadrilo najvyššiu mieru spokojnosti ohľadom komunikácie tajomníka pri zadávaní úloh, vysvetlení, objasnení zadania zrozumiteľne tak, aby mali dostatočné informácie na vykonanie úlohy, splnenie zadania (písomne alebo osobne).

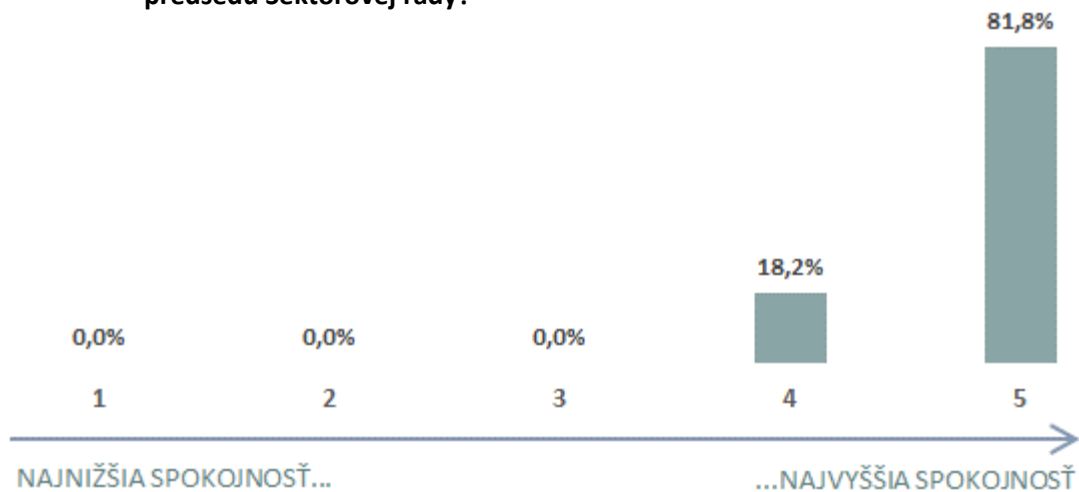
Graf č. 14 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Dokázal tajomník Sektorovej rady aktívne a efektívne riešiť námety jej členov a vzniknuté problémy v Sektorovej rade?

Zdroj: Realizačný tím SRI

Všetkých 10 (odpovedajúcich) členov zo Sektorovej rady si myslí, že tajomník Sektorovej rady dokázal aktívne a efektívne riešiť námety jej členov a vzniknuté problémy v Sektorovej rade.

Graf č. 15 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Ako ste celkovo spokojný s činnosťou predsedu Sektorovej rady?

Zdroj: Realizačný tím SRI

81,8 % členov Sektorovej rady vyjadrilo najvyššiu mieru spokojnosti s činnosťou predsedu Sektorovej rady. Ďalších 18,2 % členov vyjadrilo stupeň spokojnosti 4 (na škále od 1 do 5).

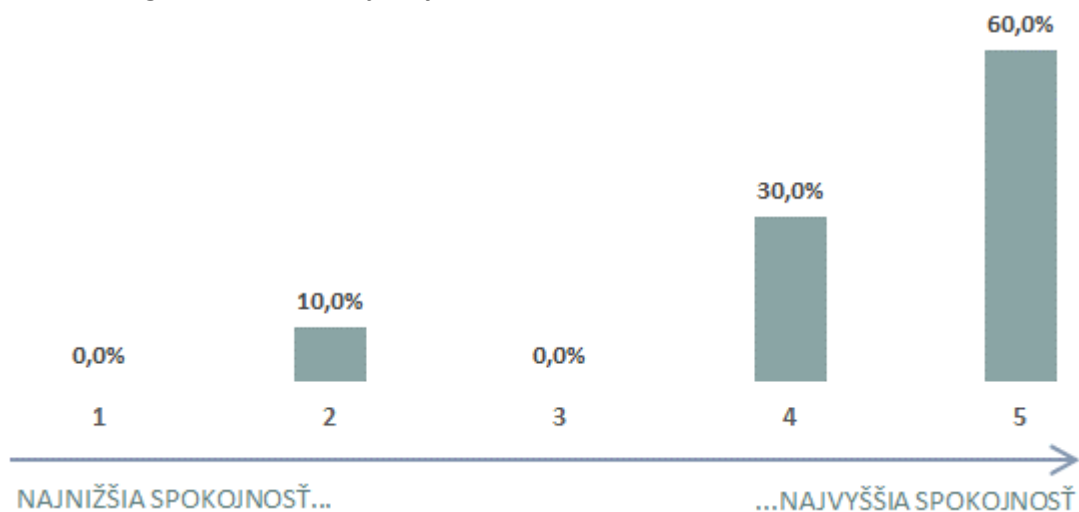
Graf č. 16 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Dokázal predseda Sektorovej rady riadiť, reprezentovať Sektorovú radu – konať v jej mene, zodpovedať za jej činnosť, zvolávať a viesť rokovania Sektorovej rady, v prípade potreby zriaďovať pracovné skupiny Sektorovej rady a pod.?

Zdroj: Realizačný tím SRI

Všetkých 11 členov Sektorovej rady, ktorí sa do vyplňania dotazníka zapojili, sa vyjadrilo, že predseda Sektorovej rady dokázal riadiť a reprezentovať Sektorovú radu – konať v jej mene, zodpovedať za jej činnosť, zvolávať a viesť rokovania Sektorovej rady, či v prípade potreby zriaďovať pracovné skupiny Sektorovej rady a pod.

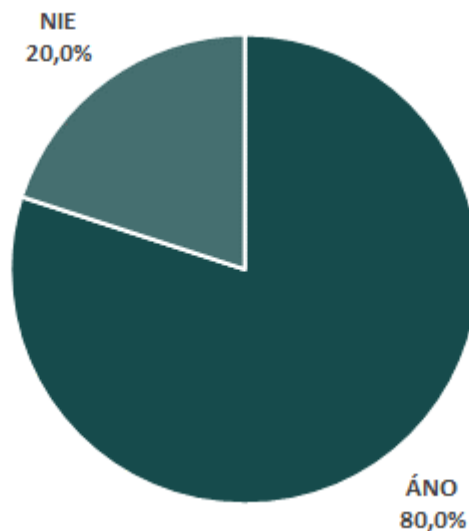
Graf č. 17 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Ako ste celkovo spokojný s činnosťou garanta Sektorovej rady?

Zdroj: Realizačný tím SRI

Najvyššiu mieru spokojnosti s činnosťou garanta Sektorovej rady vyjadrilo 60 % členov, zapojených do dotazníkového hodnotenia.

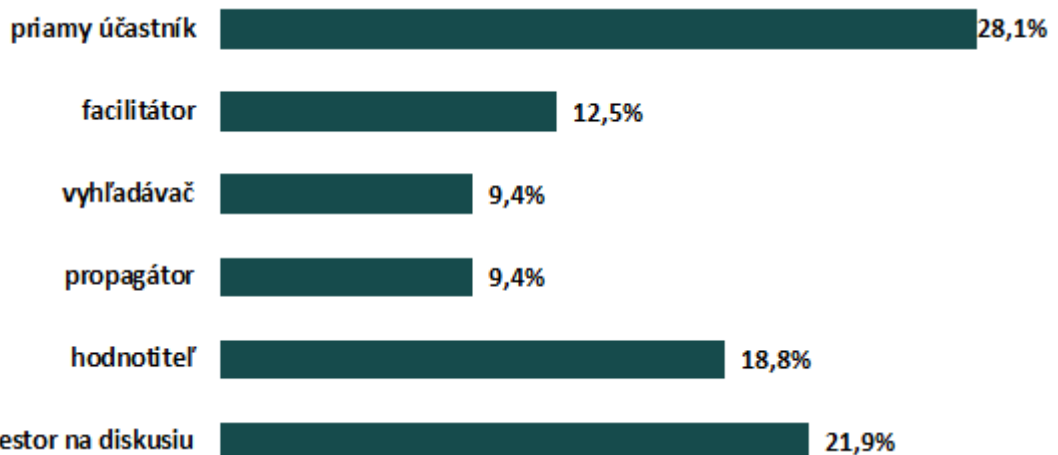
Graf č. 18 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Dokázal garant dohliadať na odbornú úroveň výsledkov činnosti Sektorovej rady cez jej metodické usmerňovanie, upresňoval plnenie cieľov a konkrétne úlohy? Vyjadroval sa k výsledkom činnosti Sektorovej rady?

Zdroj: Realizačný tím SRI

80 % hlasujúcich členov si myslí, že garant dokázal dohliadať na odbornú úroveň výsledkov činnosti Sektorovej rady cez jej metodické usmerňovanie, upresňoval plnenie cieľov a konkrétne úlohy a vyjadroval sa k výsledkom činnosti Sektorovej rady.

Graf č. 19 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Aké funkcie má podľa Vás spíňať Sektorová rada pri vytváraní sektorových partnerstiev? (môžete uviesť aj viaceré funkcie)

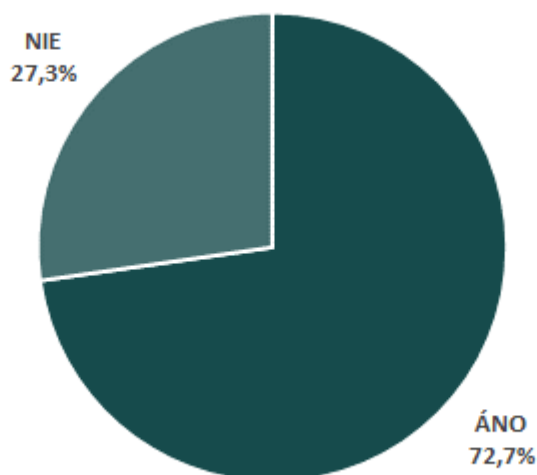

Zdroj: Realizačný tím SRI

28,1 % respondentov zo Sektorovej rady sa zhoduje vo svojich odpovediach na tom, že Sektorová rada by mala pri vytváraní sektorových partnerstiev spíňať funkciu priameho účastníka. 21,9 % odpovedajúcich členov definovalo, že Sektorová rada by mala vytvárať priestor na diskusiu. Členovia –

respondenti vo významnej miere označili aj to, že Sektorová rada by mala spĺňať funkciu hodnotiteľa (18,8 % členov) a facilitátora (12,5 %).

Graf č. 20 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Zapájajú sa organizácie zastúpené v Sektorovej rade do sektorových partnerstiev, projektov s inými inštitúciami?

Zdroj: Realizačný tím SRI

72,7 % respondentov zo Sektorovej rady sa vyjadrilo, že organizácie zastúpené v Sektorovej rade sa zapájajú do sektorových partnerstiev, projektov s inými inštitúciami.

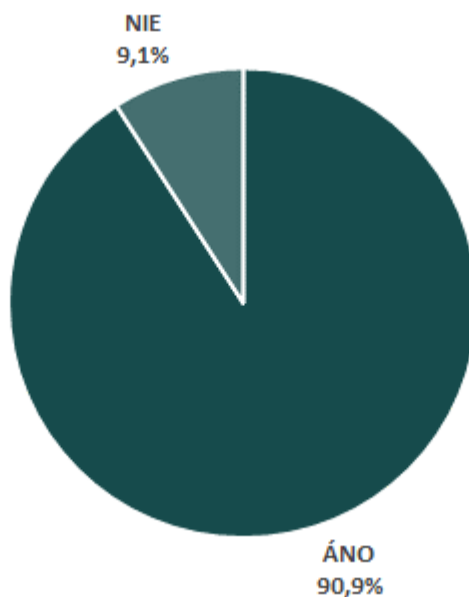
Tabuľka č. 3 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Prosím, vymenujte konkrétne sektorové partnerstvá a projekty s inými inštitúciami:

Odpovede členov Sektorovej rady
▪ centrálné orgány, odborové orgány, profesijné zväzy
▪ vysoké a stredné školy, ZO CR, zamestnávateľské organizácie atď.
▪ zapojenie do realizovaných projektov nemá vplyv na činnosť Sektorovej rady; môže ísť o projekty realizované inštitúciou, ktorú zastupuje
▪ stavovské organizácie – stredné školy; ŠIOV – stredné školy
▪ duálne vzdelávanie, VŠ + zamestnávateľ

Zdroj: Realizačný tím SRI

Respondenti v odpovediach na vyššie uvedenú otázku vyzdvihli najmä spoluprácu medzi školami a zamestnávateľmi, resp. duálne vzdelávanie.

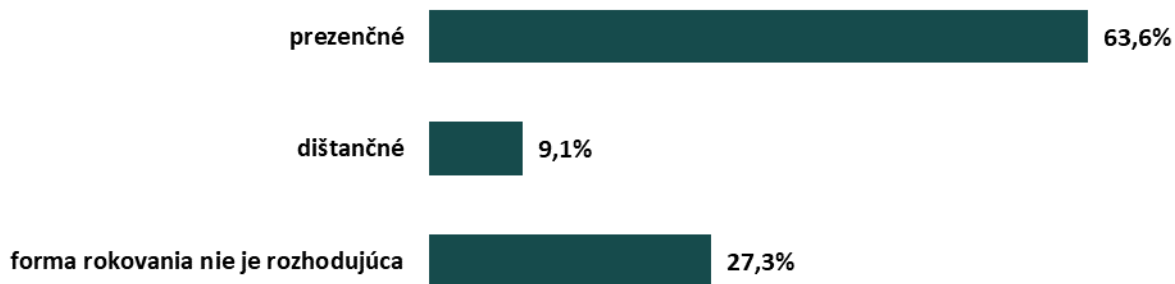
Graf č. 21 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Považujete za dôležité zabezpečiť pravidelnosť rokovaní Sektorovej rady v záujme podpory funkčnosti v plnení jej cieľov?

Zdroj: Realizačný tím SRI

90,9 % hlasujúcich členov Sektorovej rady sa vyjadrilo, že považujú za dôležité zabezpečiť pravidelnosť rokovaní Sektorovej rady v záujme podpory funkčnosti v plnení jej cieľov.

Graf č. 22 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Je podľa Vás efektívnejšie dištančné rokovanie alebo prezenčné rokovanie Sektorovej rady?

Zdroj: Realizačný tím SRI

63,6 % respondentov – členov Sektorovej rady si myslí, že je efektívnejšie prezenčné rokovanie Sektorovej rady. Pre 27,3 % hlasujúcich členov Sektorovej rady nie je forma rokovania Sektorovej rady rozhodujúca.

Tabuľka č. 4 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: V čom je podľa Vás Sektorová rada nezastupiteľná ako nezávislé združenie vytvorené zo zákona?

Odpovede členov Sektorovej rady
▪ odbornosť, profesionalita, kompetentnosť, zastupuje podstatnú zložku podnikateľských aktivít
▪ v šírke diskusie
▪ svojou nezávislosťou
▪ v odbornosti
▪ vytvára rámec pre operatívne a strategické opatrenia na trhu práce; prispieva k zdokonaľovaniu procesov na mikroúrovni pre firmy a organizácie cez transfer know-how, definíciu štandardov zamestnaní a prináša trendy vo vybraných oblastiach; pomáha školám pri zosúladzovaní vzdelávania a vyvíjajúcich sa potrebách trhu práce
▪ odbornosť, konštitúcia vízií, rešerše, partner centrálnym orgánom
▪ zastúpením rôznych inštitúcií má široké portfólio, na každý problém je možné nazeráť z rôznych uhlov pohľadu, vypočúť si názory z iného pohľadu, čo prináša zmyslupnejšie návrhy na riešenie problémov, prináša viaceré možnosti riešení
▪ stretnutie a konfrontácia názorov všetkých subjektov
▪ je to určitá platforma na komunikáciu a tvorbu podnetov pre rozvoj personálneho zabezpečenia príslušného sektora
▪ vytvára pomerne neformálnu platformu pre diskusiu zainteresovaných subjektov

Zdroj: Realizačný tím SRI

Členovia Sektorovej rady, ktorí sa zapojili do vypĺňania dotazníka, uviedli niekoľko bodov, ktoré potvrdzujú dôležitosť a nezastupiteľné miesto Sektorovej rady pre odvetvie.

Tabuľka č. 5 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: V čom vidíte kľúčovú pridanú hodnotu Sektorovej rady?

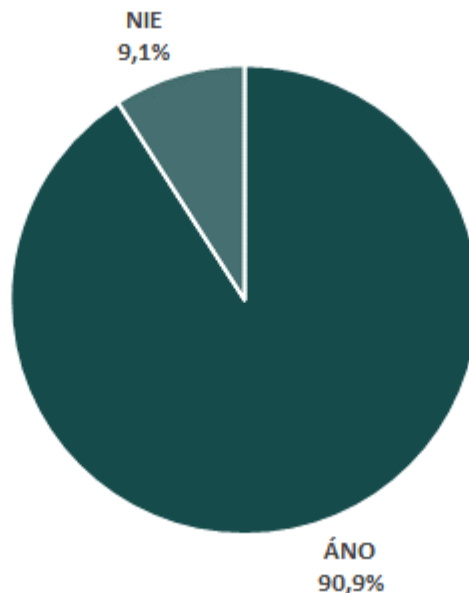
Odpovede členov Sektorovej rady
▪ odbornosť, profesionalita, schopnosť priniesť vízie, kvalita komunikácie
▪ v zastúpení

Odpovede členov Sektorovej rady	
▪	je stretnutím expertov s hlbokými znalosťami príslušnej problematiky a chuťou pracovať na rozvoji sektora – nielen v oblasti vzdelávania
▪	odbornosť, funkčnosť
▪	prináša nové návrhy
▪	možnosť priamej konzultácie a riešenia problematiky
▪	miesto, kde sa môžu prezentovať potreby a stanoviská širokého spektra relevantných zložiek sektora
▪	v definovaní potrieb trhu práce

Zdroj: Realizačný tím SRI

Kľúčovou pridanou hodnotou Sektorovej rady je podľa respondentov jej zloženie, resp. odbornosť participujúcich expertov. Sektorovú radu vnímajú ako miesto, kde majú možnosť priamo konzultovať a riešiť problematiku sektora.

Graf č. 23 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: **Môžu Vaše aktivity pri plnení úloh a cieľov Sektorovej rady napomôcť pri riešení problémov a potrieb s ľudskými zdrojmi, s adekvátnym vzdelávaním pracovníkov a zamestnanosťou v danom sektore?**

Zdroj: Realizačný tím SRI

90,9 % respondentov (10 členov) zo Sektorovej rady sa vyjadrilo, že ich aktivity môžu pri plnení úloh a cieľov Sektorovej rady napomôcť pri riešení problémov a potrieb s ľudskými zdrojmi, pri adekvátnom vzdelávaní pracovníkov a so zamestnanosťou v danom sektore.

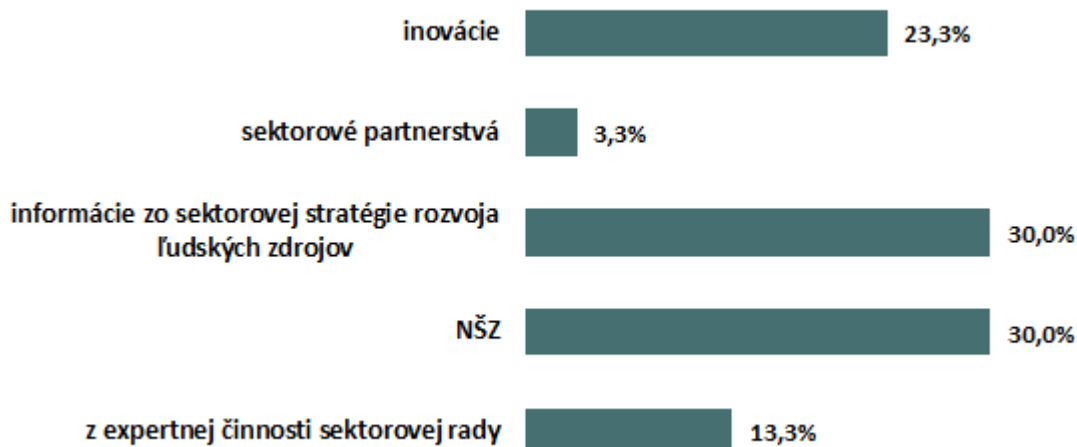
Tabuľka č. 6 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Prosím, uveďte konkrétny prínos:

Odpovede členov Sektorovej rady	
▪	správne naformulovanie potrieb sektora a pomenovanie kvalitatívnych kritérií jednotlivých pracovných pozícií
▪	inovácie v odbornom vzdelávaní
▪	už len definícia NŠZ je výborným výsledkom jej činnosti
▪	prínos pri koordinácii prax/vzdelanie
▪	informácie o trendoch v sektore, nové povolania, inovatívny rozmer existujúcich povolaní a inovácie pre blízku budúcnosť
▪	správne formulovanie stavu, predpokladov do budúcnosti, formulovanie potrieb vzdelanostnej, vedomostnej a zručnostnej úrovne jednotlivých pracovných pozícií
▪	Získanie prehľadu, čo sa v ktorej oblasti deje, problémy aké sú, návrhy riešení problémov, ich eliminácia, odstraňovanie – vieme sa zamerať na potreby konkrétnej sektorovej rady.
▪	potreby praxe sú zahrnuté v mnohých materiáloch Sektorovej rady
▪	implementácia prezentovaných požiadaviek na kompetencie budúcich alebo aj terajších zamestnancov do učebných osnov a obsahových a výkonnostných štandardov
▪	pretláčanie zmien z rôznych pozícií – členovia sú často členmi viacerých pracovných skupín
▪	schopnosť popísať aktuálne potreby a navrhnúť riešenia problémov

Zdroj: Realizačný tím SRI

Konkrétny prínos vidia respondenti v prepájaní trhu práce s odborným vzdelávaním. Dokážu naformulovať potreby sektora a pomenovať kvalitatívne kritériá jednotlivých pracovných pozícií. Zároveň je podľa nich prínosná aj možnosť pretláčania zmien v sektore z rôznych pozícií a navrhnutie riešení problémov.

Graf č. 24 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Uvedte, ktoré výstupy z projektu SRI ste využili v praxi

Zdroj: Realizačný tím SRI

30 % hlasujúcich členov Sektorovej rady uviedlo, že z projektu SRI využili v praxi NŠZ. Ďalších 30 % členov – respondentov poznamenalo, že použili v praxi informácie zo sektorovej stratégie rozvoja ľudských zdrojov a 23,3 % odpovedajúcich členov v praxi využilo inovácie.

Tabuľka č. 7 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Uvedte, ktoré výstupy z projektu SRI ste využili v praxi

Odpovede členov Sektorovej rady
▪ všetky

Zdroj: Realizačný tím SRI

Medzi iné odpovede uviedol respondent možnosť „všetky výstupy“.

Tabuľka č. 8 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Ako ste vybrané výstupy z projektu SRI využili?

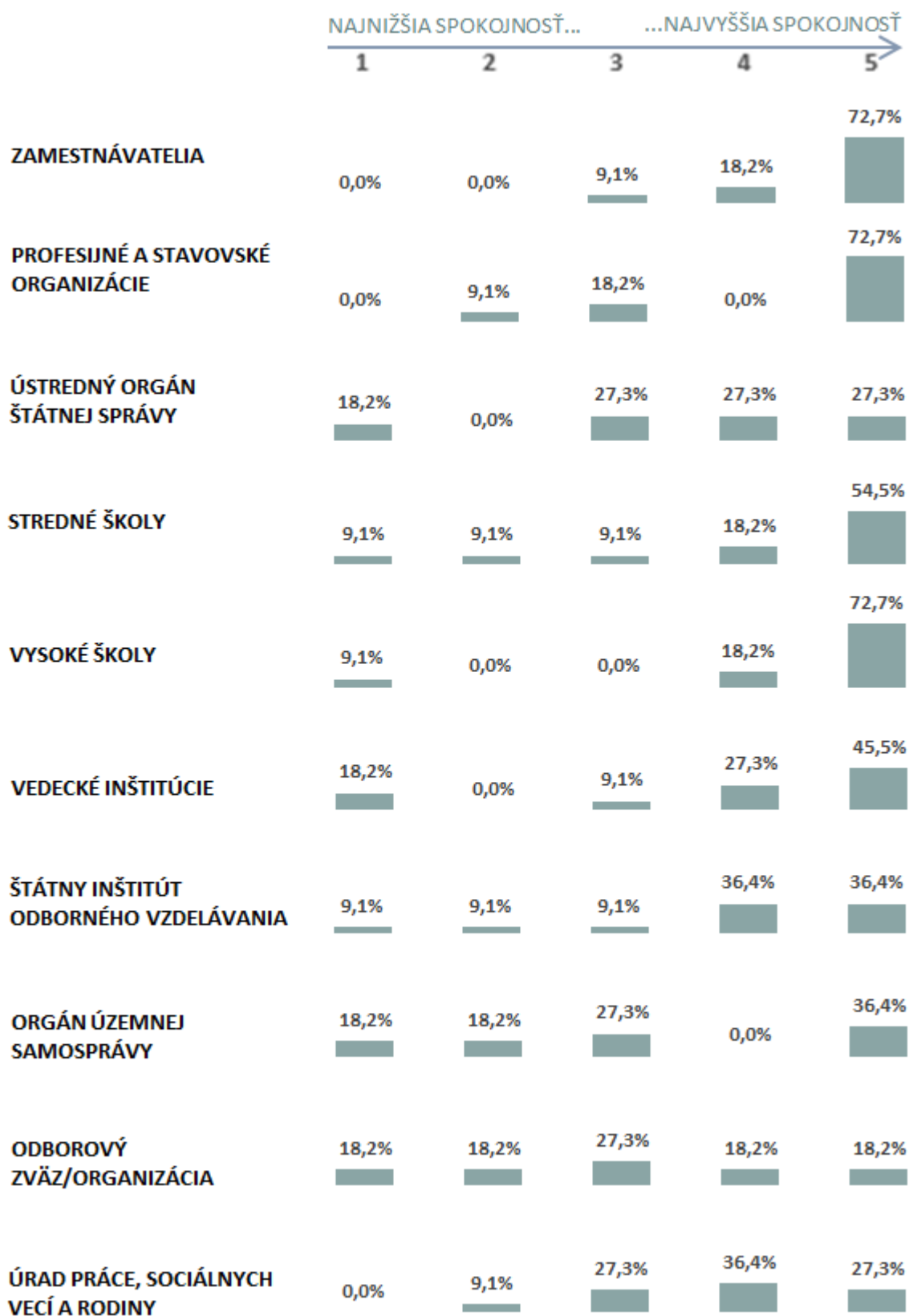
Odpovede členov Sektorovej rady
▪ aplikácia v praxi, získané informácie boli pretavené do učebných osnov, príprava vízie sektora do r. 2030
▪ posúdenie relevantnosti informácií
▪ pri vlastnej dizertačnej práci, pri zadávaní pracovných inzerátov
▪ používam ich v praxi, pri vedení tímu a v rámci manažérskych zručností

Odpovede členov Sektorovej rady	
▪	pri zlepšovaní podnikania – šíril som osvetu do firiem a inštitúcií, uvádzal konkrétne veci, kt. im dokážu pomôcť (štandardy, trendy v sektore, potreba zamestnancov a iné)
▪	formulovanie NŠZ, expertná činnosť Sektorovej rady
▪	vo svojej pracovnej činnosti v oblasti služieb zamestnanosti
▪	informovanie zodpovedných pracovníkov o výstupoch zo Sektorovej rady
▪	ponuka kurzov pre celoživotné vzdelávanie, zmeny v ŠkVP
▪	pre ďalšiu činnosť Sektorovej rady

Zdroj: Realizačný tím SRI

Vyššie uvedené odpovede respondentov sú dôkazom dôležitosti Sektorovej rady ako združenia odborníkov.

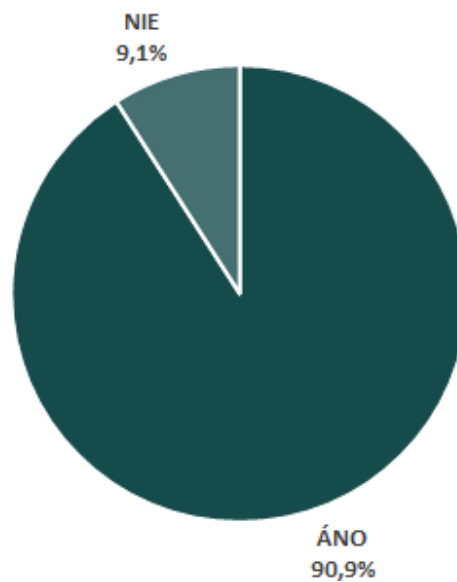
Graf č. 25 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Ako hodnotíte prínos jednotlivých inštitúcií do činnosti Sektorovej rady?

Zdroj: Realizačný tím SRI

Najvyšší prínos vidia respondenti – členovia Sektorovej rady v prípade zamestnávateľov, vysokých škôl, resp. profesijných a stavovských organizácií (pri všetkých zvolilo 72,7 % členov najvyšší stupeň spokojnosti).

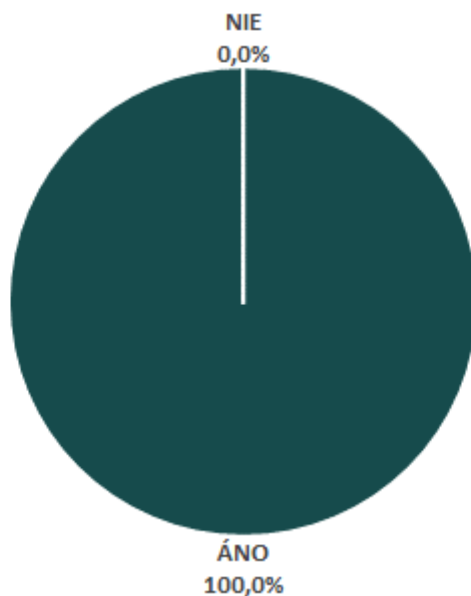
Graf č. 26 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Je podľa Vás sektorová stratégia rozvoja ľudských zdrojov (SSRLZ) vhodným nástrojom na zabezpečenie kvalifikovaných ľudských zdrojov v nadväznosti na inovačné trendy a vývoj trhu práce?

Zdroj: Realizačný tím SRI

90,9 % respondentov (v tomto prípade 10 členov) zo Sektorovej rady sa vyjadrilo, že SSRLZ je vhodný nástroj na zabezpečenie kvalifikovaných ľudských zdrojov v nadväznosti na inovačné trendy a vývoj trhu práce.

Graf č. 27 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Je podľa Vás SSRLZ implementovateľná v sektore, v ktorom pôsobíte?

Zdroj: Realizačný tím SRI

100 % respondentov (11 členov) zo Sektorovej rady sa zhodlo v odpovediach, že SSRLZ je implementovateľná v sektore, v ktorom pôsobia.

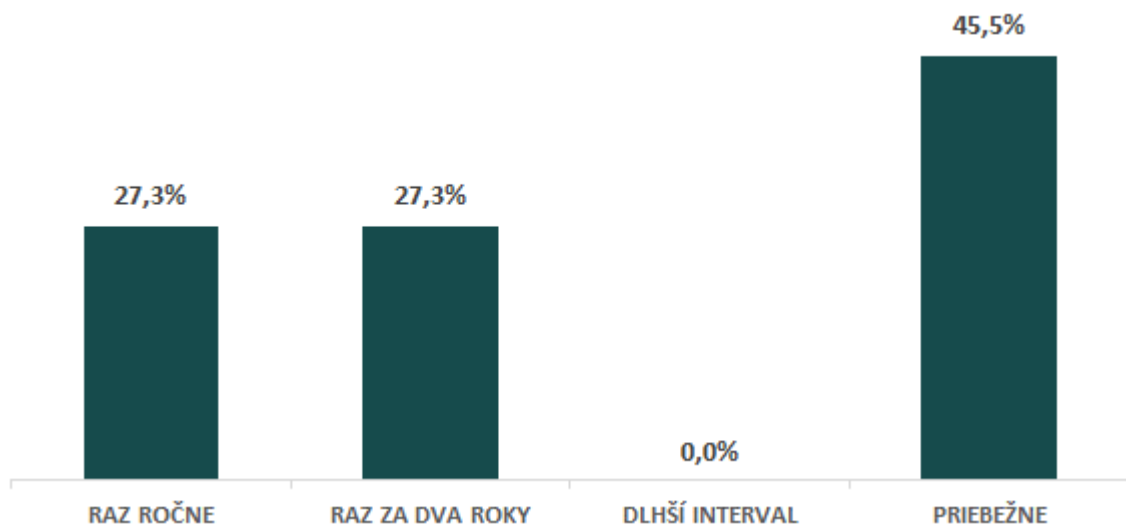
Tabuľka č. 9 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: V čom vidíte najväčšie výzvy implementácie SSRLZ do praxe?

Odpovede členov Sektorovej rady	
▪	klasifikovať jednotlivé pracovné pozície, pretvoriť učebné programy v súlade s požiadavkami praxe
▪	implementácia do praxe
▪	v chýbajúcej komunikácii s MPSVR SR a MŠVVaŠ SR, ktoré by mali podklady na zmeny zákonov čerpať aj zo stratégie či Sektorovej rady
▪	modernizácia dizajnu práce z aspektu inovácií; zlepšovanie výkonnosti HR vo firmách a inštitúciách; prechod od administratívneho k strategickému HR; modernizácia kurikula a vzdelávacieho procesu na školách s cieľom adaptácie na meniace sa prostredie na trhu
▪	správna formulácia NŠZ
▪	využitie inovácií, nových opisov NŠZ – na prehľad kvalifikačných predpokladov konkrétnych miest
▪	zosúladenie postupov v práci s ľudskými zdrojmi v rámci celého sektora

Odpovede členov Sektorovej rady	
▪	dostatok záujemcov o prácu v sektore, dostatočná motivácia, intenzívne zapojenie do procesu všetkých zainteresovaných
▪	financovanie

Zdroj: Realizačný tím SRI

Graf č. 28 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Ako často by mala byť podľa Vás SSRLZ aktualizovaná?

Zdroj: Realizačný tím SRI

Najväčšie percento respondentov – členov Sektorovej rady (45,5 %) sa vyjadrilo, že SSRLZ by mala byť aktualizovaná priebežne. 27,3 % hlasujúcich členov Sektorovej rady sa vyjadrilo, že SSRLZ by mala byť aktualizovaná raz ročne, resp. raz za dva roky.

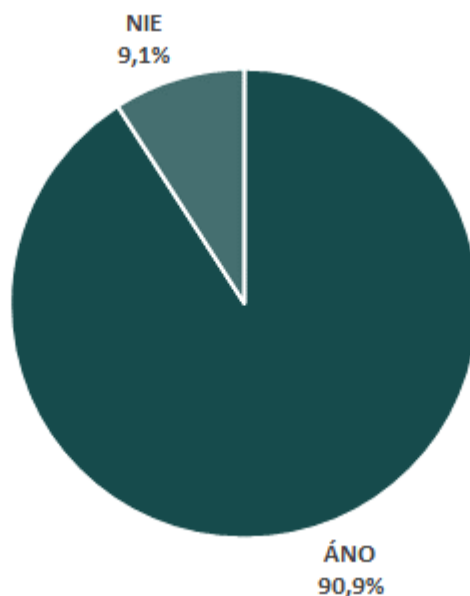
Tabuľka č. 10 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Na aké oblasti, v kontexte potrieb trhu práce, by sa mala aktualizácia SSRLZ prioritne zamerať?

Odpovede členov Sektorovej rady	
▪	aktuálne potreby, očakávané potreby v horizonte 5 rokov, 10 rokov, prípadne 20 rokov
▪	osnovy vzdelávania stredných škôl
▪	aktualizácia požiadaviek zamestnávateľov na jednotlivé povolania a ich "párovanie" s učebnými a študijnými odbormi
▪	oblasť gastronómie a cestovného ruchu

Odpovede členov Sektorovej rady	
▪	vzdelávanie, zamestnanosť a zamestnateľnosť
▪	nové povolania, regionálny rozmer, inovácie, súlad so zásadnými medzinárodnými politikami a stratégiami
▪	všetky v sektore
▪	oblasť prípravy pracovnej sily (školenie), čím by sa zabezpečilo predchádzanie nedostatku pracovnej sily v niektorých sektoroch
▪	jednotlivé oblasti prispôbovať aktuálnej situácii na trhu práce
▪	pružné reagovanie na potreby trhu práce a na inovačné požiadavky na jednotlivé profesie
▪	vzdelávanie, propagácia sektora

Zdroj: Realizačný tím SRI

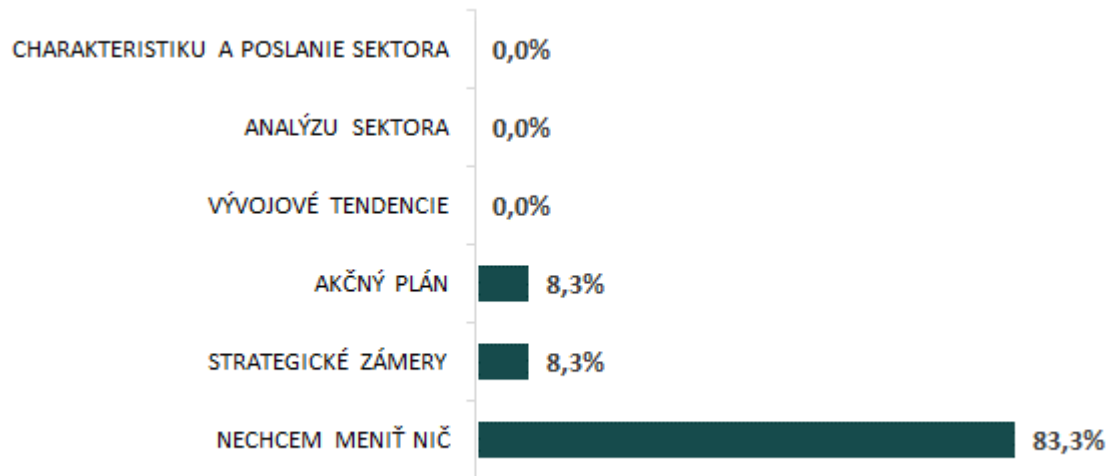
Graf č. 29 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Sú aktivity uvedené v akčnom pláne SSRĽZ postačujúce pre rozvoj sektora?

Zdroj: Realizačný tím SRI

10 hlasujúci členovia (90,9 % respondentov) zo Sektorovej rady si myslia, že aktivity uvedené v akčnom pláne SSRĽZ sú postačujúce pre rozvoj sektora.

Graf č. 30 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Ak by ste mali možnosť zmeniť štruktúru SSRĽZ, čo by ste v nej neuvádzali?

Zdroj: Realizačný tím SRI

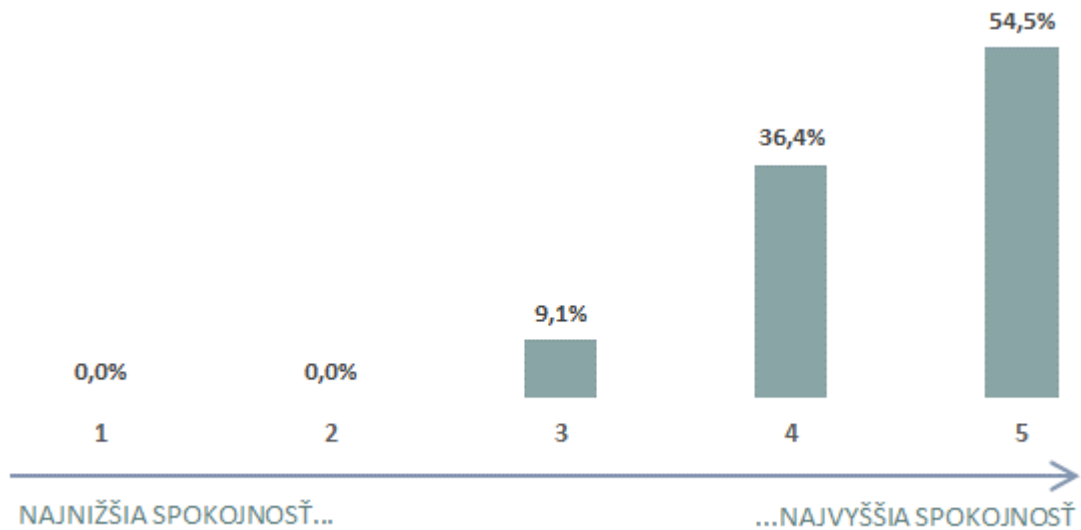
83,3 % hlasujúcich členov Sektorovej rady sa zhodlo, že nechcú na štruktúre SSRĽZ nič meniť. Z tých hlasujúcich členov, ktorí by radi niečo zmenili, sa najviac vyslovilo pre neuvádzanie strategického zámeru a akčného plánu (za tieto zmeny sa vyslovilo zhodne po 8,3 % hlasujúcich).

Tabuľka č. 11 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Ak by ste mali možnosť zmeniť štruktúru SSRĽZ, čo by ste doplnili?

Odpovede členov Sektorovej rady	
▪	v analýze sektora špecifikovať očakávanie najbližších 5 rokov
▪	menej stredných škôl, viac zástupcov z praxe
▪	nemám záujem o zmenu

Zdroj: Realizačný tím SRI

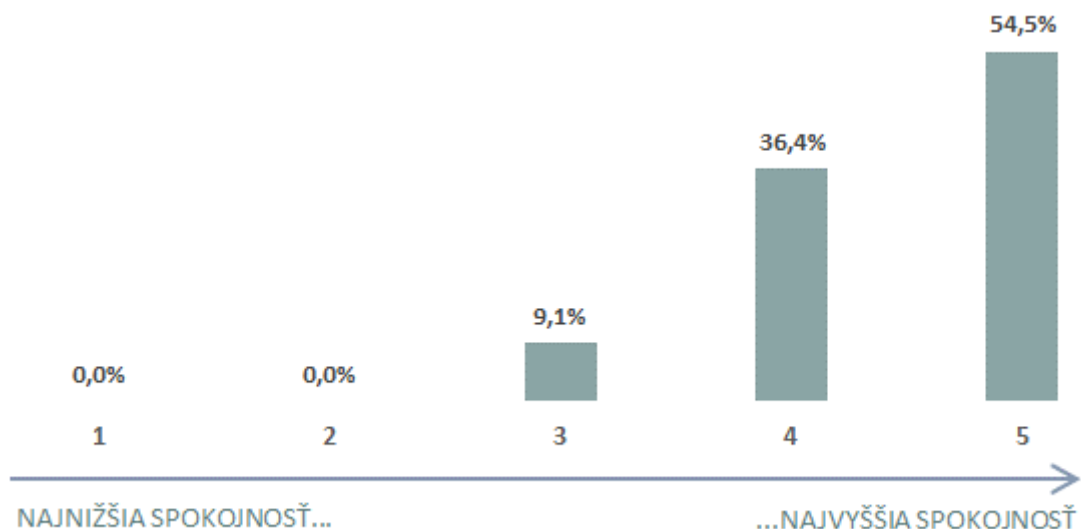
Graf č. 31 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Ako celkovo hodnotíte prínos vypracovanej SSRÍŽ?

Zdroj: Realizačný tím SRI

54,5 % hlasujúcich členov zo Sektorovej rady vyjadrilo najvyššiu spokojnosť, čo sa týka prínosu vypracovanej SSRÍŽ, 36,4 % členov – respondentov ohodnotilo prínos vypracovanej SSRÍŽ stupňom 4 (na škále od 1 do 5).

Graf č. 32 Odpovede členov Sektorovej na otázku: Ako celkovo hodnotíte kvalitu vypracovanej SSRÍŽ?

Zdroj: Realizačný tím SRI

Na základe odpovedí je možné konštatovať, že respondenti – členovia Sektorovej rady hodnotia kvalitu vypracovanej SSRÍŽ pozitívne, keďže 54,5 % zúčastnených členov zvolilo najvyššiu mieru spokojnosti a 36,4 % ohodnotilo spokojnosť stupňom 4 (na škále od 1 do 5).

Graf č. 33 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Máte v Sektorovej rade zastúpené stredné odborné školy, ktoré sú aktívne v rámci systému duálneho vzdelávania?

Zdroj: Realizačný tím SRI

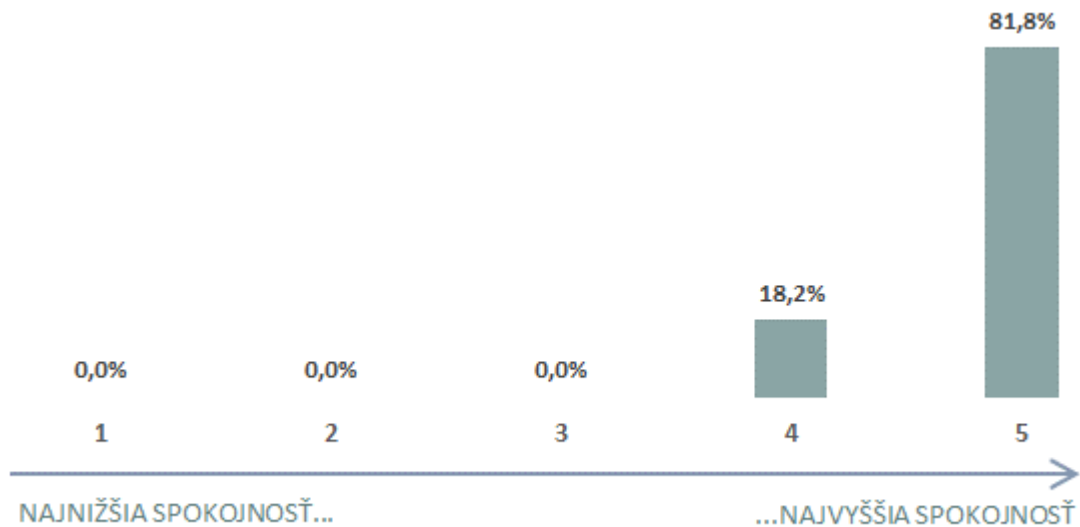
Všetkých 11 členov Sektorovej rady, ktorí sa zúčastnili vyplňania dotazníka, odpovedalo, že sú v Sektorovej rade zastúpené aj stredné odborné školy, ktoré sú aktívne v rámci systému duálneho vzdelávania.

Tabuľka č. 12 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Prosím, vymenujte Vám známe partnerstvá v systéme duálneho vzdelávania v sektore

Odpovede členov Sektorovej rady
▪ dm drogerie a SOŠ S. Jurkoviča v BA
▪ SOŠ G a HS Farského BA
▪ dm drogerie, SOU na Pántoch
▪ Hotelová akadémia Liptovský Mikuláš – TMR, CBA Verex L. Mikuláš, COOP Jednota Liptovský Mikuláš, Lidl, DM drogerie

Zdroj: Realizačný tím SRI

Graf č. 34 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Ako celkovo hodnotíte NŠZ spracované Sektorovou radou? (z pohľadu aktuálnosti na trhu práce, komplexnosti požiadaviek uvedených na karte zamestnania a pod.)

Zdroj: Realizačný tím SRI

Z odpovedí hodnotiacich členov Sektorovej rady je zrejmé, že hodnotia kvalitu NŠZ spracovaných Sektorovou radou pozitívne, keďže 81,8 % členov vyjadrilo najvyššiu mieru spokojnosti so štandardami a 18,2 % zvolilo spokojnosť stupňom 4 (na škále od 1 do 5).

Graf č. 35 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Viete si predstaviť efektívnejší prenos inovácií do NŠZ?

Zdroj: Realizačný tím SRI

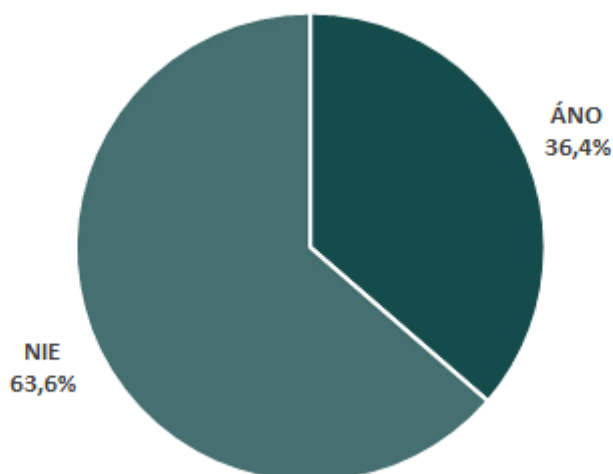
54,5 % respondentov zo Sektorovej rady si vie predstaviť efektívnejší prenos inovácií do NŠZ.

Tabuľka č. 13 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Uveďte prosím, aký spôsob identifikácie/vyhľadávania inovácií navrhujete

Odpovede členov Sektorovej rady
▪ priebežné spracovanie aktuálneho vývoja vo svete, Európe, Slovensku ponechaním trvalej činnosti vybraných expertov s priebežnou aktualizáciou, najmenej raz ročne
▪ intenzívnejšiu komunikáciu s vedeckými a vzdelávacími inštitúciami
▪ prostredníctvom zahraničných expertov, vizionárov
▪ aktualizácia na úrovni európskej, svetovej
▪ sledovanie vývoja a stavu potrieb trhu a konzultácie so zástupcami zamestnávateľov

Zdroj: Realizačný tím SRI

Graf č. 36 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Považujete publicitu výstupov národného projektu SRI a z činností Sektorovej rady za dostačujúcu?

Zdroj: Realizačný tím SRI

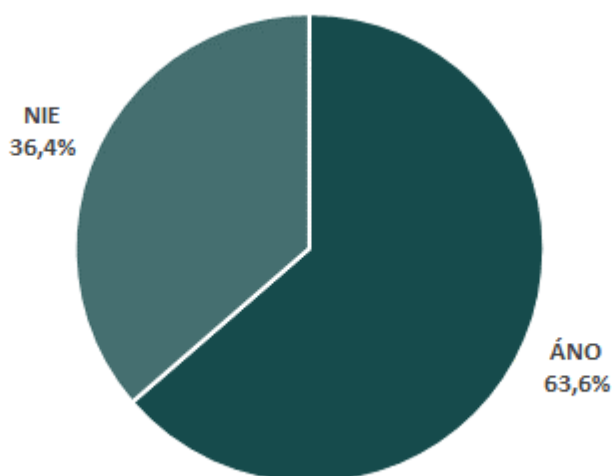
63,6 % hlasujúcich členov zo Sektorovej rady sa vyjadrilo, že nepovažuje publicitu výstupov národného projektu SRI a publicitu činností Sektorovej rady za dostačujúcu.

Tabuľka č. 14 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Na akých konferenciách a podujatiach (národné/medzinárodné) ste mali príležitosť prezentovať činnosť a výsledky činnosti Sektorovej rady?

Odpovede členov Sektorovej rady	
▪	Medzinárodná vedecká konferencia Central and Eastern Europe in the Changing Business Environment CEECEB 2022
▪	viaceré medzinárodné
▪	konferencie na úrovni školy
▪	na stretnutí s riaditeľmi úradov, na stretnutiach so zamestnávateľmi

Zdroj: Realizačný tím SRI

Graf č. 37 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Využili ste spracované dáta v SSRĽZ aj na iný účel ako pre činnosť Sektorovej rady?

Zdroj: Realizačný tím SRI

63,6 % členov Sektorovej rady, ktorí sa zúčastnili dotazníkového zisťovania, odpovedalo, že spracované dáta v SSRĽZ využili aj na iný účel, nielen pre činnosť Sektorovej rady.

Tabuľka č. 15 Odpovede členov Sektorovej na otázku: Uvedte prosím, na aký účel ste dáta využili

Odpovede členov Sektorovej rady	
▪	vyučovací proces, spracovanie analýz pre iné aktivity a príprava vízií pre iné aktivity.
▪	spracovanie odborného textu

Odpovede členov Sektorovej rady
▪ u zamestnávateľa
▪ formou osvetý do firiem a inštitúcií s cieľom zlepšovania ich HR a strategického plánovania
▪ garant v rámci systému overovania kvalifikácií
▪ v rámci preventívneho poradenstva na školách
▪ informovanie zamestnávateľov

Zdroj: Realizačný tím SRI

Účel, na ktorý respondenti využili dáta zo SSRLZ mimo Sektorovej rady, je uvedený v tabuľke vyššie.

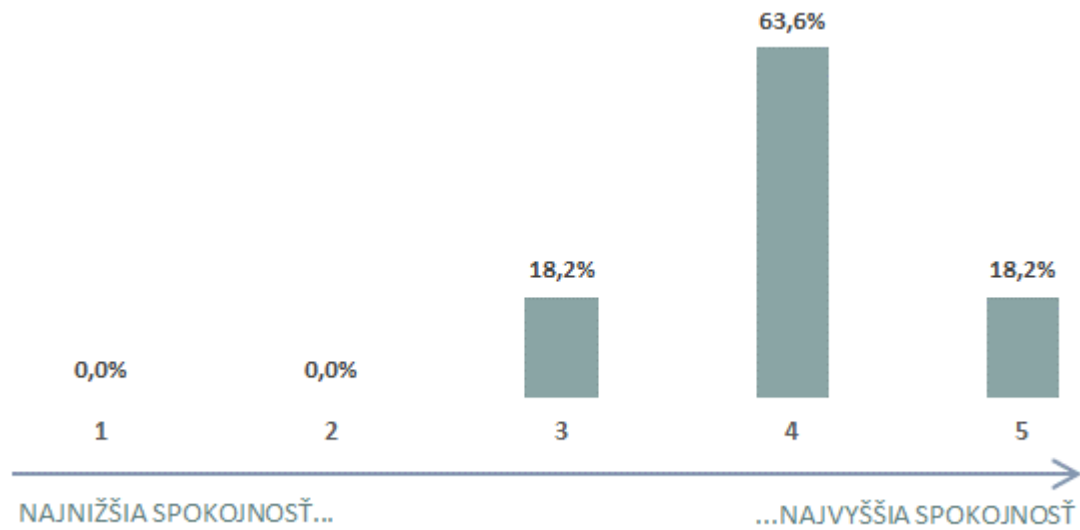
Tabuľka č. 16 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Aký druh analýz, resp. dát by ste privítali v rámci činnosti Sektorovej rady?

Odpovede členov Sektorovej rady
▪ existujúce (analýzy/dáta) na pravidelnej báze, napríklad raz ročne + príprava vízie v horizonte 5 a 10 rokov
▪ impakt na hospodársku politiku štátu
▪ stav sektora na európskej a svetovej úrovni
▪ porovnávanie otváraných študijných odborov, či odzrkadľuje nedostatok pracovnej sily v sektore
▪ analýzy potrieb praxe
▪ potreby trhu práce podľa regiónov
▪ aktualizácia dát v SSRLZ

Zdroj: Realizačný tím SRI

Členovia Sektorovej rady by prijali aktualizáciu existujúcich dát. Zaujímali by ich aj stav sektora na európskej a svetovej úrovni.

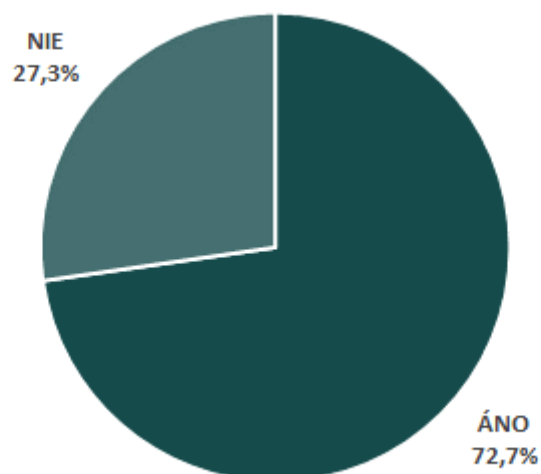
Graf č. 38 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Ako hodnotíte analytické a prognostické vstupy dodávateľa projektu?

Zdroj: Realizačný tím SRI

63,6 % hlasujúcich členov Sektorovej rady vyjadrilo spokojnosť s analytickými a prognostickými vstupmi dodávateľa projektu stupňom 4. Najvyššiu mieru spokojnosti deklarovalo 18,2 % respondentov.

Graf č. 39 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Využívali ste pri činnosti Sektorovej rady aj iné, externé dáta?

Zdroj: Realizačný tím SRI

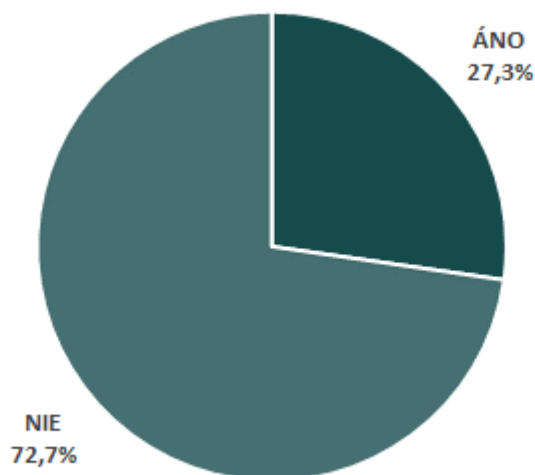
72,7 % členov Sektorovej rady, ktorí sa zúčastnili vyplňania dotazníka, sa vyjadrilo, že pri činnosti Sektorovej rady využívali aj iné, externé dáta.

Tabuľka č. 17 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Uveďte prosím, z akého zdroja ste dáta využívali

Odpovede členov Sektorovej rady	
▪	Svetové ekonomické fórum, Štatistiky SR, Európskej komisie, profesijných združení na európskej úrovni. Iné odborné, napríklad Stratégia digitálnej transformácie v SR do r. 2030 a mnohé iné.
▪	renomované vedecké databázy
▪	rôzne zahraničné zdroje od popredných inštitúcií a jednotlivcov – vlastné zdroje
▪	WEF, Štatistický úrad, EuroCommerce
▪	rating škôl pre žiakov končiacich ročníkov v rámci preventívneho poradenstva
▪	štatický úrad SR, internet
▪	EK, dáta od členov

Zdroj: Realizačný tím SRI

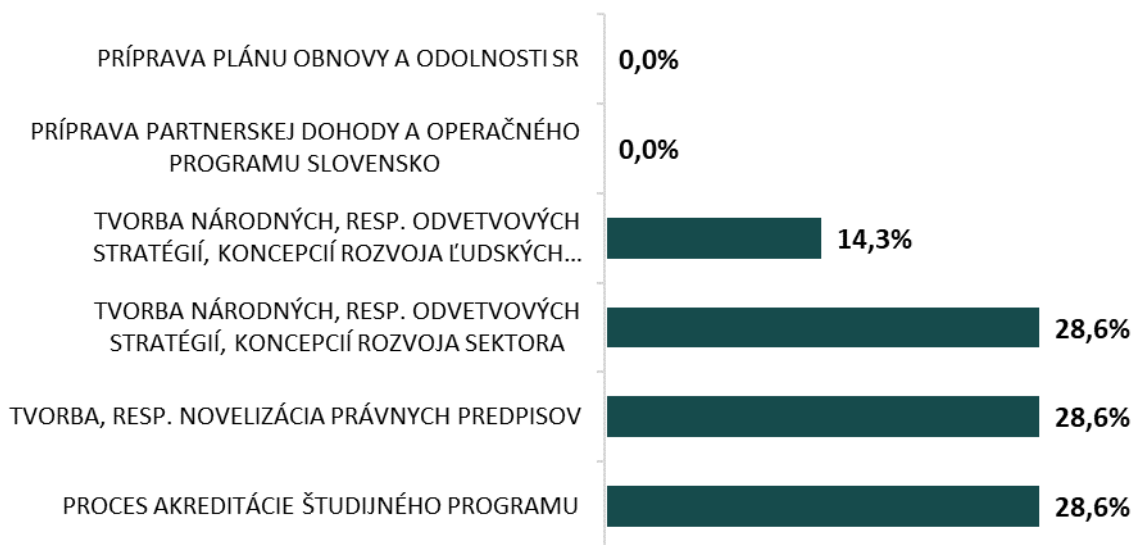
Graf č. 40 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Zúčastňovali ste sa Vy osobne medzirezortných pracovných skupín, resp. prípravy strategických dokumentov na národnej úrovni?

Zdroj: Realizačný tím SRI

72,7 % hlasujúcich členov Sektorovej rady uviedlo, že sa osobne nezúčastňovali medzirezortných pracovných skupín, respektíve prípravy strategických dokumentov na národnej úrovni.

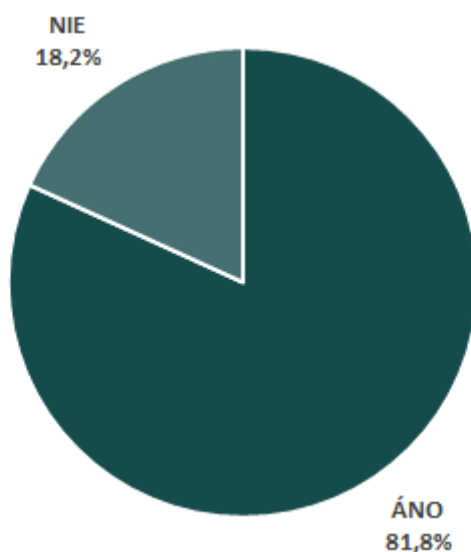
Graf č. 41 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Uvedte prosím, akých medzirezortných pracovných skupín ste sa zúčastňovali:

Zdroj: Realizačný tím SRI

Zhodne po 28,6 % respondentov zo Sektorovej rady sa zúčastňovalo v rámci medzirezortných pracovných skupín tvorby národných, resp. odvetvových stratégií, koncepcií rozvoja sektora; tvorby, resp. novelizácie právnych predpisov a procesu akreditácie študijného programu. 14,3 % členov – respondentov sa zúčastnilo na tvorbe národných, resp. odvetvových stratégií, koncepcií rozvoja ľudských zdrojov.

Graf č. 42 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Odporúčali by ste, aby bola Sektorová rada oficiálnym účastníkom medzirezortného pripomienkového konania v rámci legislatívneho procesu?

Zdroj: Realizačný tím SRI

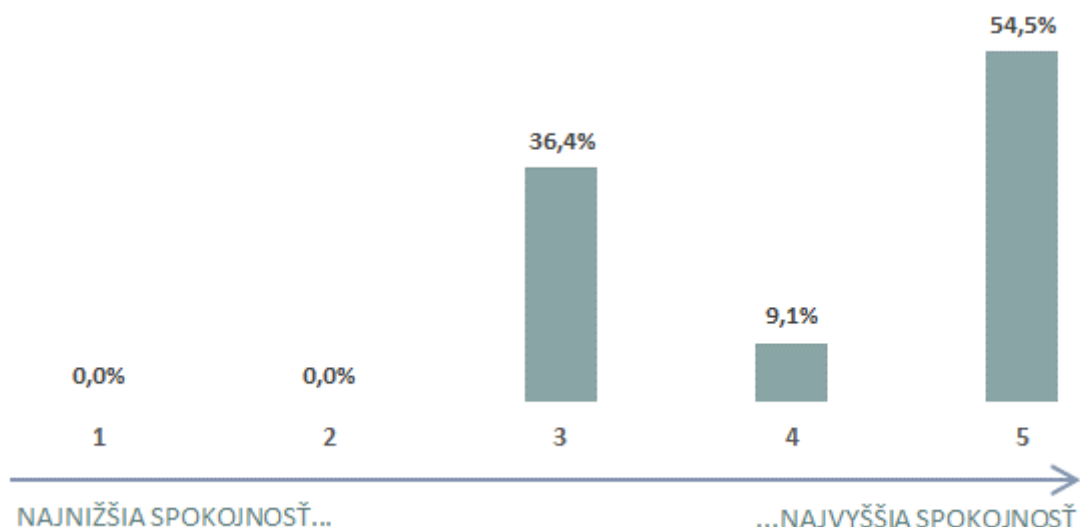
81,8 % členov Sektorovej rady, ktorí sa zúčastnili dotazníkového zisťovania, by odporúčalo, aby bola Sektorová rada oficiálnym účastníkom medzirezortného pripomienkového konania v rámci legislatívneho procesu.

Tabuľka č. 18 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Kde vidíte budúci potenciál využitia Národnej sústavy povolání a činnosti Sektorových rád?

Odpovede členov Sektorovej rady
▪ v medzirezortnom pripomienkovom konaní, určovanie vývoja potreby a kvalifikácie pracovnej sily v sektore, príprava analýz a vízií
▪ zameranie vzdelávania
▪ práve aj v legislatívnom procese, ale napr. aj tam, kde štátna správa alebo samospráva rozhoduje o vzdelávaní
▪ vôbec pri unikátnej príprave sektorových stratégií v SR a ich aktualizácii, ako aj z toho vyplývajúcich pozitívnych prínosov pre firmy, inštitúcie a školstvo
▪ správne formulovanie potrieb pracovníkov v sektore
▪ ďalšie rozširovanie NŠZ, ich využívanie v praxi, kontrola realizácie inovácií
▪ vzdelávací proces, duálne vzdelávanie
▪ platforma, ktorá relevantne reaguje na zmeny a potreby personálneho zabezpečenia sektora
▪ v lepšej komunikácii s príslušným rezortom, vo vzdelávaní a propagácii

Zdroj: Realizačný tím SRI

Graf č. 43 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Ako hodnotíte kvalitu implementácie NP SRI?

Zdroj: Realizačný tím SRI

Najvyššiu mieru spokojnosti (5 z 5) s kvalitou implementácie NP SRI deklarovalo 54,5 % respondentov zo Sektorovej rady. 36,4 % zúčastnených členov vyjadrilo kvalitu implementácie (neutrálnym) stupňom spokojnosti 3. Zvyšných 9,1 % ohodnotilo implementáciu stupňom 4.

Tabuľka č. 19 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: V čom je podľa Vás kľúčová pridaná hodnota NP SRI?

Odpovede členov Sektorovej rady
<ul style="list-style-type: none"> v kvalifikovanosti, odbornosti a schopnosti analyzovať súčasný stav, potenciál inovácií a ich využitie v sektore
<ul style="list-style-type: none"> v definícii NŠZ, ale aj v sektorovej stratégii a hlavne vo "vyzbieraní" homogénnej expertnej skupiny pre danú oblasť vzdelávania
<ul style="list-style-type: none"> vytvorili sa sektorovo orientované stratégie rozvoja ľudských zdrojov na základe inovácií v sektore (už existujúcich, ako aj prichádzajúcich)
<ul style="list-style-type: none"> v odbornosti
<ul style="list-style-type: none"> v aktualizácii NŠZ, u mňa konkrétne v rozšírení pohľadov na niektoré problémy v sektore zo strany priamych aktérov
<ul style="list-style-type: none"> v sumarizácii poznatkov a potrieb na jednom mieste
<ul style="list-style-type: none"> vo vytvorení podmienok pre tvorbu strategických materiálov a platformu na výmenu názorov a pohľadov zainteresovaných strán

Odpovede členov Sektorovej rady

- v definovaní požiadaviek trhu práce, SSRĽZ

Zdroj: Realizačný tím SRI

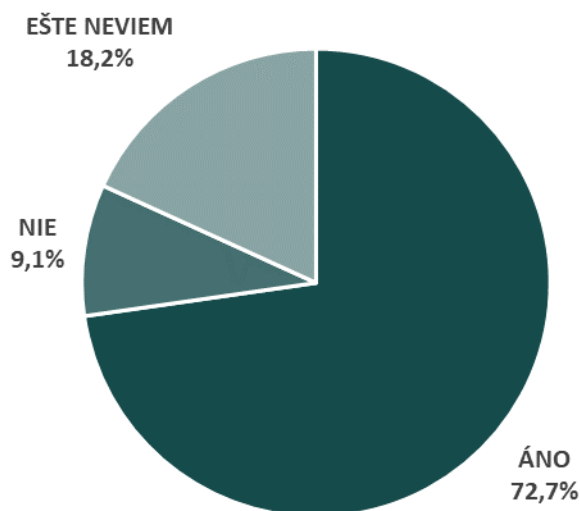
Tabuľka č. 20 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Je podľa Vás možné presadzovať záujmy a potreby sektora prostredníctvom NP SRI?

Odpovede členov Sektorovej rady

- jednoznačne
- ťažko
- áno, za podmienok dostatočného vplyvu na legislatívu

Zdroj: Realizačný tím SRI

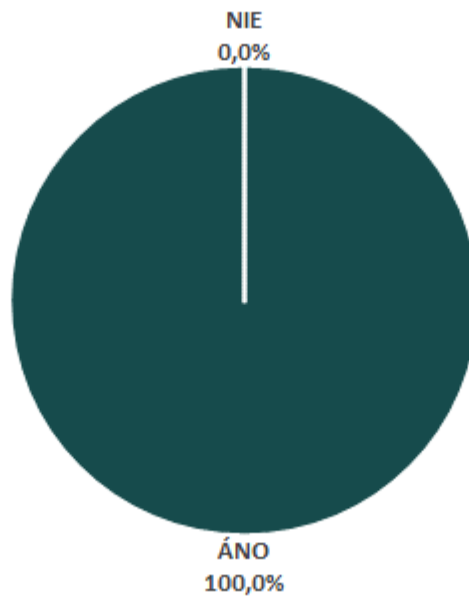
Graf č. 44 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Keby bolo nevyhnutné v prechodnom období zabezpečiť fungovanie Sektorovej rady bez podpory zdrojov EÚ, boli by ste v spolupráci ochotný pokračovať?

Zdroj: Realizačný tím SRI

72,7 % členov Sektorovej rady, ktorí sa zúčastnili vypĺňania dotazníka, sa zhodlo, že v prípade, ak by bolo nevyhnutné v prechodnom období zabezpečiť fungovanie Sektorovej rady bez podpory zdrojov EÚ, boli by ochotní v spolupráci pokračovať.

Graf č. 45 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: Považujete organizačné zabezpečenie činnosti Sektorovej rady v rámci národného projektu SRI za optimálne?

Zdroj: Realizačný tím SRI

Všetkých 11 členov zo Sektorovej rady, ktorí sa zúčastnili vypĺňania dotazníka (100 % respondentov), sa vyjadrilo, že považujú organizačné zabezpečenie činnosti Sektorovej rady v rámci národného projektu SRI za optimálne.

Tabuľka č. 21 Odpovede členov Sektorovej rady na otázku: V čom by sa činnosť Sektorovej rady mohla v budúcnosti zlepšiť? (fungovanie, spôsob práce, sledované oblasti trhu práce a pod.)

Odpovede členov Sektorovej rady	
▪	väčšia zapojenosť všetkých členov Sektorovej rady, prípadne zníženie počtu členov, pravidelné spracovávanie podkladov potrebných pre rozvoj sektora obchodu, marketingu, cestovného ruchu, gastronómie
▪	mohla by mať "automatický" hlas v legislatívnom procese a v procesoch štátnej správy a samosprávy, všade tam, kde sa tieto zaoberajú vzdelávaním
▪	pracovať ešte intenzívnejšie a akčnejšie, zdá sa mi celý proces zdĺhavý
▪	viac medzinárodný rozmer
▪	viac času venovať existujúcemu stavu sektora v Európe a vo svete
▪	nastavenie fungovania Sektorovej rady mi vyhovuje
▪	častejšie formálne i neformálne stretnutia a konzultácie

Odpovede členov Sektorovej rady

- odborný rast členov vzhľadom na ich úlohy v Sektorovej rade
- zvýšená aktivita zo strany expertov (príp. zmena zloženia), pravidelné stretnutia

Zdroj: Realizačný tím SRI

3. NÁVRHY A ODPORÚČANIA Z VÝSLEDKOV HODNOTENIA FUNKČNOSTI A EFEKTÍVNOSTI SEKTOROVEJ RADY

Výsledky dotazníka k hodnoteniu funkčnosti a efektívnosti Sektorovej rady priniesli niekoľko návrhov a odporúčaní v rôznych oblastiach činnosti Sektorovej rady.

Dôvody dôležitosti fungovania a pokračovania Sektorovej rady:

- Prepojenie školstva a trhového prostredia – zloženie Sektorovej rady je proporcionálne rozdelené. Sú tu členovia stredného a vysokého školstva v odboroch obchodu a služieb, zamestnávateľov v službách, zamestnancov úradu práce a profesijných organizácií. To má za následok prepojenie názorov z viacerých hľadísk a hľadanie optimálnych riešení v oblasti zlepšenia a zatraktívnenia sektoru obchodu a služieb.
- Zefektívnenie odborného školstva – Sektorová rada má byť poradný orgán ministerstvám. Zamestnávatelia v oblasti obchodu a služieb najlepšie vedia, ktoré profesie (z akých študijných/učebných odborov) potrebujú a naopak, ktoré študijné/učebné odbory sú pre trh takmer zbytočné. Na základe toho by malo dochádzať k obmedzeniu študijných/učebných odborov, o ktoré trh práce nemá záujem, aj v prípade, že o ich štúdium zo strany žiakov záujem je (napr. zamestnancov v obchode je akútny nedostatok, ale študijný odbor obchodný pracovník každoročne nenapĺňa svoje kapacity).
- Učebné osnovy študijných/učebných odborov – zamestnávatelia môžu dávať odporúčania a podieľať sa na tom, čo má byť náplňou osnov (tematických plánov). Takto dokáže školský sektor lepšie pripraviť svojich absolventov pre trh práce. V Sektorovej rade dochádza k diskusiám a výmene názorov medzi školským systémom a trhom práce – takto sa môže priamo ovplyvniť vzdelávací proces.
- Zatraktívnenie duálneho vzdelávania – Sektorová rada cez svoje výstupy, spoluprácou so štátom môže poukázať na dôležitosť duálneho vzdelávania, v ktorom sú absolventi duálneho vzdelávania okamžite pripravení pre trh. Štátne inštitúcie prostredníctvom výstupov Sektorovej rady môžu zatraktívniť duálne vzdelávanie medzi deťmi, prípadne rodičmi a ukázať im dôležitosť prepojenia školy a praxe.

Ing. Malvína Dudášová
tajomníčka Sektorovej rady pre obchod,
marketing, gastronómiu a cestovný ruch

www.sustavapovolani.sk